

Vår referens

Miljöenheten
Christer Persson
040 - 25 26 94

ENLIGT SÄNDLISTA

**Fastställelse av skötselplan för naturreservatet
Svabesholm i Simrishamns kommun**
(2 bilagor)

Förslag till skötselplan för naturreservatet Svabesholm i Simrishamns kommun
föreligger. Naturreservatet bildades den 22 april 2002.

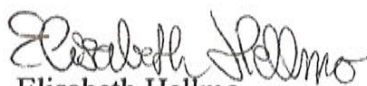
Förslaget har remissbehandlats

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.
fastställer länsstyrelsen skötselplan daterad den 22 april 2002 för naturreservatet
Svabesholm (Bilaga 1) att gälla tills vidare.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Bilaga 2)

I den slutliga handläggningen av detta ärende deltog Elisabeth Hellmo, beslutande
och Christer Persson, föredragande.

Elisabeth Hellmo

Christer Persson

Bilagor:

1. Skötselplan för naturreservatet Svabesholm, Simrishamns kommun
2. Hur man överklagar

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET SVABESHOLM

SIMRISHAMNS KOMMUN
SKÅNE LÄN

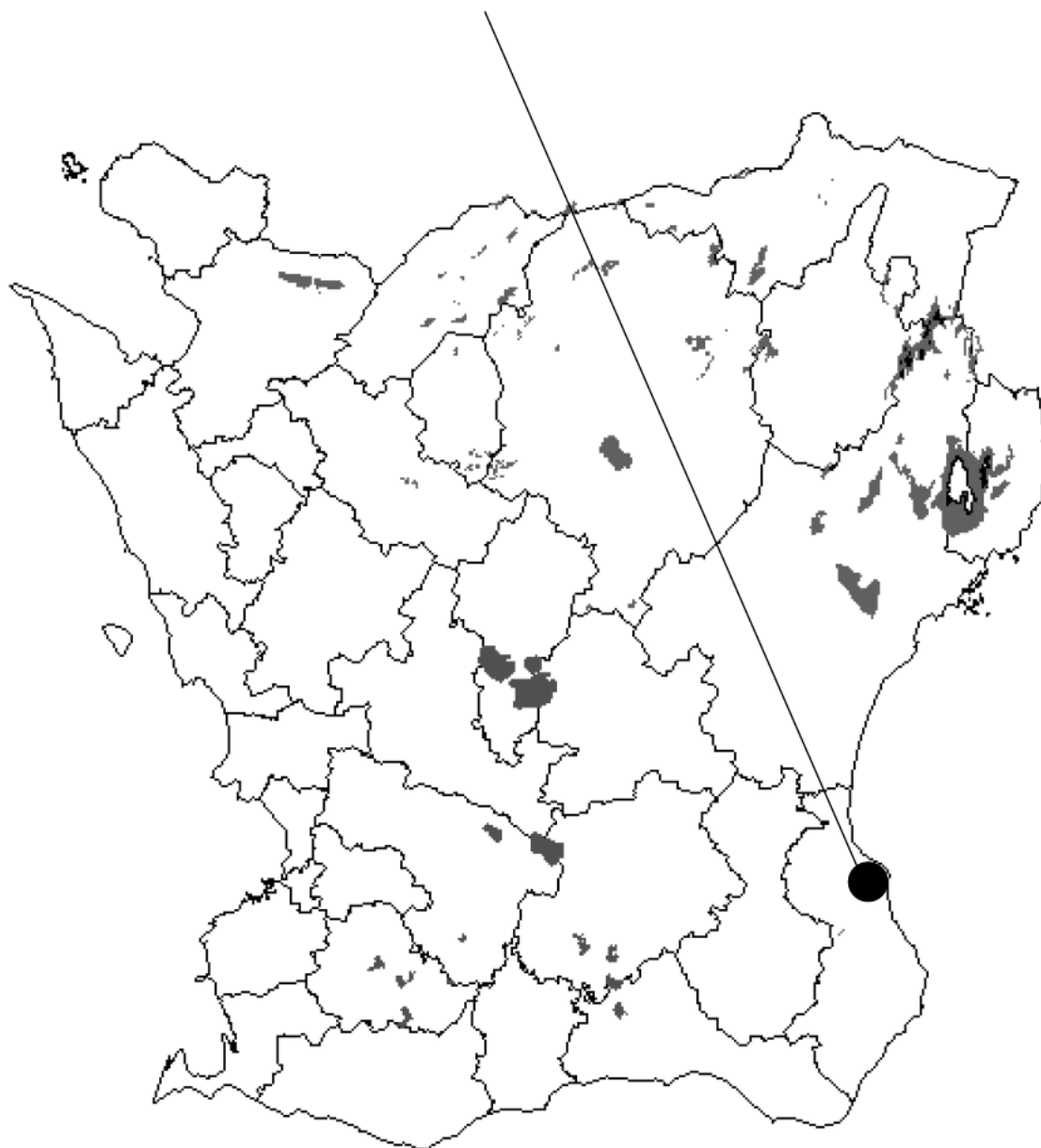

Förvaltare: Länsstyrelsen

Planen fastställd den 22 april 2002 av Länsstyrelsen i Skåne län

**Naturreservatet
Svabesholm**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 Syftet med reservatet -----	4
2 Beskrivning av området -----	4
2.1 Administrativa data -----	4
2.2 Historisk och nuvarande markanvändning -----	5
2.3 Översiktlig beskrivning av områdets bevarandevärden -----	6
2.3.1 Geovetenskapliga, biologiska och kulturhistoriska bevarandevärden ----	6
2.3.2 Intressen för allmänheten -----	8
3 Översikt över planerad markanvändning och skötsel -----	9
3.1 Övergripande mål -----	9
3.2 Generella riktlinjer och åtgärder -----	9
3.3 Kvalitetsmål -----	10
3.3.1 Jordbruksmark -----	10
3.3.2 Övrig mark -----	12
3.4 Jakt -----	12
4 Mål och föreskrifter för planeringsområden -----	13
4.1 Hävd av jordbruksmark -----	13
4.2 Hävd av övrig mark -----	22
5 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder -----	23
6 Anordningar för rekreation och friluftsliv -----	24
6.1 Övergripande mål -----	24
6.2 Riktlinjer och åtgärder -----	24
6.2.1 Tillgänglighet -----	24
6.2.2 Anordningar för friluftslivet -----	24
6.2.3 Information -----	24
6.2.4 Utmärkning av naturreservatets gräns -----	24
7 Uppföljning, utvärdering och övervakning av naturvärden -----	24
8 Revidering av skötselplanen -----	25
9 Finansiering av förvaltningen -----	25
9.1 Ekonomisk utredning -----	25
9.2 Finansiering av förvaltningen -----	25

BILAGOR

- A. Ekonomisk, skala 1:10 000
- B. Markanvändningskarta, skala 1:5 000
- C. Skötselplanekarta, skala 1:5 700

1 SYFTET MED RESERVATET

är att bidra till att uppnå regionala och nationella miljömål genom att skapa och långsiktigt bevara ett område med tydliga spår av ett uråldrigt ängsbruk med lång hävdkontinuitet som utgör en god livsmiljö för utrotningshotade växter och djur, framför allt hasselmus, klockgroda, långbensgroda och lövgroda.

2 BESKRIVNING AV OMRÅDET

2.1 Administrativa data

Områdets namn Svabesholm

Objektnummer

Skyddsform Naturreservat

Beslutsdatum 2002-04-22

Förvaltare Länsstyrelsen i Skåne län

Internationella åtaganden Föreslaget preSCI-område av regeringen i enlighet med Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet)

Län Skåne län

Kommun Simrishamn

Församling/socken Södra Mellby

Vegetationszon Nemoral zonen (sydsvenska lövskogsregionen)

Naturgeografisk region 7, Skånes sediment. och horstområden

Läge Ca 1,9 km OSO Södra Mellby kyrka

Kartblad Topografisk karta: 2D SO Tomelilla
Ekonomisk karta: 2E4a Kivik

Gränser Området är markerat med svart punktstreckad linje på bifogad karta, Karta 1 Översiktskarta

Dikningsföretag Nej

Arealer Totalt 15,3 ha, varav 15,3 ha land (ca 0,5 ha småvatten)
Betesmark 15,3 ha

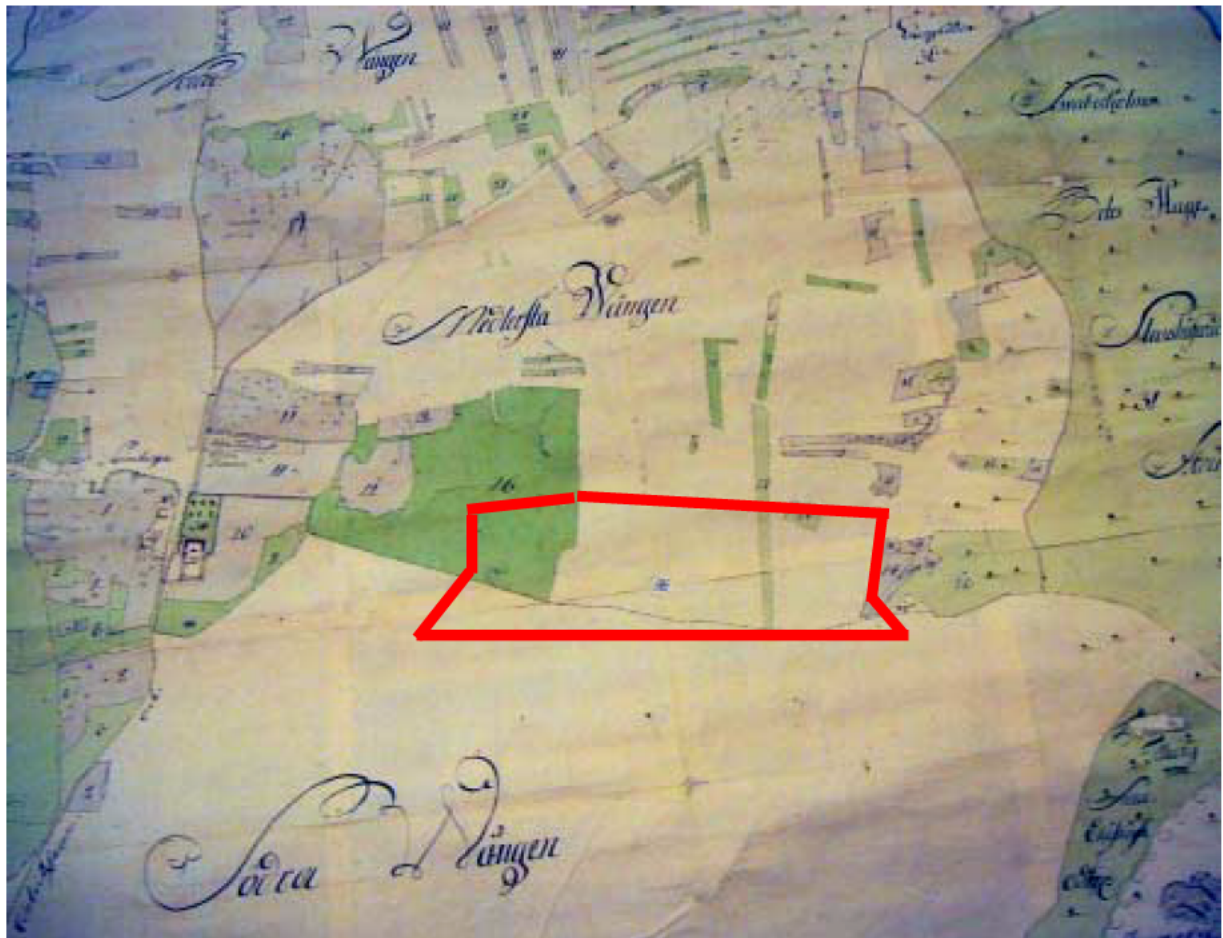
EU-prioriterade naturtyper och arter *Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat (6230)
Kalgräsmarker (* viktiga orkidélokaler) (6210)

Planförfattare Christer Persson

2.2 Historisk och nuvarande markanvändning

Svabesholm är en rest av ett uråldrigt stenålderslandskap som tidigare var vanligt i trakten. Omgivningarna är rika på fornlämningar från den äldre delen av stenåldern och bronsåldern. Dessa vittnar om ett uråldrigt odlingslandskap. På fastigheten finns rikligt med spår efter odling genom förekomst av stenmurar, stensträngar och rösen. Marken har under mycket lång tid utnyttjats som vinterfodermark genom slåtter. Små åkrar har hackats upp periodvis främst i reservatets sydöstra del. De som har brukat marken har varit mycket medvetna om att vissa träd- och buskarter har en förbättrande inverkan på slåttermarkerna om de sköts rätt. Träd och buskar som var mindre vanliga på utmarkerna och som var av betydelse för självhushållningen sparades och vårdades. Främst sparades arter som gav lövfoder till djuren, ätliga frukter eller virke till slöjd.

Utdrag ur geometrisk karta från 1742 - 1743

Reservatet ligger på gammal inägomark som tillhörde Svineberga by enligt en geometrisk karta som upprättades 1742 - 1743. Byn hade tre vångar (Norra vången, Mellersta vången och Södra vången) med ängar och åkrar av vilka en vång alltid låg i träda. Större delen av reservatet är beläget i den Mellersta vången. Genom reservatets sydvästra del löper ett stengärde som utgjorde gränsen mot den Södra vången i vilken området sydvästra del är belägen. Större delen av området utnyttjades vid den här tiden som äng som lades i träda för betesdrift vart tredje år.

På enskifteskartan från 1805 - 1809 hör marken till Svabesholms kungsgård. Den östra delen av reservatet brukades som åker medan resten av området fortfarande brukades som äng.

Utdrag ur enskifteskarta från 1805 - 1809

Någon gång i början av 1900-talet upphörde ängsbruket och marken omfördes till betesmark. Det uråldriga ängsbruket på fastigheten har präglat floran i området som fortfarande innehåller slåttergynnade arter. Områdets höga naturvärden uppmärksammades under den första halvan av 1900-talet vilket resulterade i att marken avsattes som domänreservat 1954. Naturvårdsverket förvärvade fastigheten 1995 i syfte att ge området ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat.

2.3 Översiktlig beskrivning av områdets bevarandevärden

2.3.1 Geovetenskapliga, biologiska och kulturhistoriska bevarandevärden

Geologi

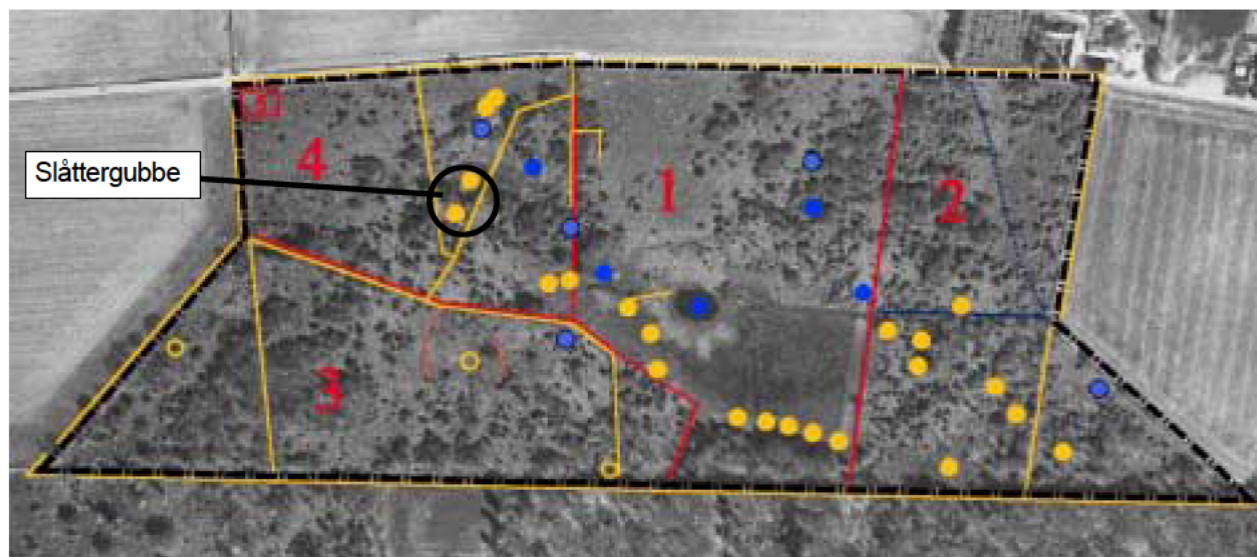
Berggrunden, som överlagras av moränjord, utgörs i den västra delen av gnejs och i den östra delen av sura, vulkaniska bergarter. Moränjorden är stenig med partier av sur och urkalkad sand på en kalkrik finjord. Fastigheten ligger på en höjd av ca 100 meter över havet.

Flora och fauna

Områdets naturvärde består i att vegetationen är präglad av ett månghundraårigt ängsbruk och att det rika inslaget av träd och buskar har tillåtit utgöra en naturlig del i landskapet och utnyttjandet av fastigheten vilket har gett upphov till en ovanligt stor biologisk mångfald. Större delen av området hyser en rik flora och fauna som visar relativt få spår av påverkan av gödselmedel. Det kalkrika

jordtäcket bidrar till en mycket artrik flora med stort inslag av bland annat olika orkidearter. Vegetationen på delar av fastigheten visar dock tydliga spår av näringspåverkan genom en trivial flora. Den delvis mosaikartade vegetationen är omväxlande och varierar från täta ädellövdungar med fullskiktad brynvegetation till helt öppna, delvis blöta eller fuktiga områden som bitvis är steniga. I trädskiktet finns dungar och spridda träd av främst ek, lind, al, fågelbär, björk, asp och ask medan buskskiktet domineras av hassel (som delvis är beståndsbildande), björnbär, hagtorn, rosor och slån. Vanliga vegetationstyper är fuktäng av tuvtäteltyp, fuktäng av gräs-lågstartyp, torräng av fårsvingeltyp och rödvenhed. Vidare förekommer inslag av stagghed. Floran är artrik men ej dokumenterad. Arter som har uppgivits från fastigheten är bland annat jungfru marie nycklar, smörbollar, majnycklar, brudsporre, svinrot, göknycklar, krutbrännare, rödklint, slåttergubbe, ängsskära brudbröd, darrgräs och sommarfibbla. Åtskilliga arter är utpräglade slåttergynnade och utgör en rest av den flora som präglats av det mångåriga ängsbruket på fastigheten.

Lokaler för majnycklar, sankt pers nycklar, slåttergubbe och brudsporre

I den centrala delen av området ligger Brännekorran, ett av de få vatten i trakten som är vattenhållande året runt och som fungerar som reproduktionslokal för klockgroda, långbensgroda och lövgroda. På fastigheten finns fler småvatten med varierande vattentillgång och tre av dem leker bland annat långbensgroda och lövgroda vissa år men reproduktionen misslyckas ofta då vattnen torkar ut under sommaren. Klockgrodorna härstammar från individer av okänt ursprung som planterats in under 1980-talet. Populationen är helt isolerad från landets övriga populationer. Långbensgrodan förekommer sparsamt i trakten liksom lövgrodan.

Brännekorran

Hasselmus (*Muscardinus avellanarius*). Foto: Boris BerglundLövgröda (*Hyla arborea*) vid Brännekorran

I reservatet finns en relativt stor och livskraftig population av hasselmus som är beroende av det välutvecklade buskskiktet. Hasselmus och en del av groddjursarterna är beroende av täta och fullskiktade ädellövdungar och buskage av främst björnbär, hassel, hagtorn, slån och rosor. Långbensgrodan är beroende av tillgång till ädellövskog.

Andra djur som förekommer i området är bland annat stor och liten vattensalamander. Fågelfaunan är aldrig dokumenterad. I övrigt rör sig rådjur, älg, hare, kanin och räv ofta i området. Uppgifter om fynd av insekter, lavar, svamp och mossor har ej rapporterats till länsstyrelsens artdataregister och behovet av inventeringar och dokumentation är stort.

2.3.2 Intressen för allmänheten

Reservatet är ett område av betydelse för allmänhetens friluftsliv genom sitt natursköna lägen invid vägen mot nationalparken Stenshuvud. Marken är tillgängligt för allmänheten men området kommer att ha störst betydelse för vetenskaplig forskning.

3 ÖVERSIKT ÖVER PLANERAD MARKANVÄNDNING OCH SKÖTSEL

3.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med skötseln av reservatet skall vara att genom hävd utveckla och långsiktigt bevara ett buskrikt gammalt odlingslandskap som tidigare var vanligt förekommande i trakten. En gynnsam bevarandestatus ska utvecklas för de arter, främst rödlsitade arter som har sin naturliga hemvist i ett gammalt odlingslandskap dominerat av gammal ängsmark (idag utnyttjad som naturbetesmark) med inslag av småvatten, våtmarker, dungar och buskage av ädellövträd respektive björnbär, hassel, hagtorn, rosor och slån. Reservatet ska innehålla biotoper som utgör en komplett och god livsmiljö för en mängd fridlysta, hotade eller sällsynta djur- och växtarter med särskild tyngdpunkt på långbensgroda, lövgroda, klockgroda och hasselmus.

3.2 Generella riktlinjer och åtgärder

Reservatet skall hävdas genom årligt bete, gärna i kombination med slåtter. Betestrycket skall generellt vara så högt att buskskiktet ej kan expandera på någon plats i reservatet.

Ett sammanhängande område på ca 6,3 ha (ca 40% av reservatets areal) skall vara ett skyddsområde för hasselmus där träd- och buskskikt tillåts ha en hög krontäckning (riktvärdet är 75 procent eller ca 4,7 ha av skyddsområdets areal). Områdets utformning framgår av skötselplanekartan.

I övriga delar av reservatet skall träd- och buskskikt successivt minskas till att tillsammans högst omfatta cirka 10 procent (ca 1,5 ha) av reservatets areal (riktvärde) genom ett högt betestryck i kombination med röjning och gallring i omdrev under tioårsperioder. Buskagen skall finnas i täta grupper med mellanliggande öppen mark. Betestrycket skall successivt anpassas i takt med att ytor öppnas upp genom gallring och röjning. När önskad utbredning av buskskiktet uppnåtts skall betestrycket årligen vara kontinuerligt högt i syfte att minska behovet av ytterligare gallrings- och röjningsinsatser.

Gallring och röjning får **aldrig** ske i mer än två planeringsområden per år.

Skyddsområdet för hasselmus skall hävdas genom bete. Buskage och bryn skall successivt föryngras genom gallring under 10-årsperioder. Dvs försiktiga föryngringsåtgärder bör ske årligen inom en begränsad del av skyddsområdet. De slutna hasselbestånden bör öppnas upp "med känsla" så att en grässvål kan utvecklas och de får gärna hävdas genom begränsad lövtäkt. Gångar öppnas upp mellan buskagen så att betesdjuren kan hävda grässvålen mellan dem. Avståndet mellan buskagen får ej vara så stort att det utgör en barriär för hasselmusens möjligheter att röra sig inom området, dvs ej mer än fem meter.

Isamband med röjning och gallring ska hänsyn ovillkorligen tas till områdets fauna, främst hasselmus, lövgroda, klockgroda och långbensgroda. Buskage med hasselmusbon får ej röjas bort. Reservatet ska innehålla rikligt med täta grupper av ädellövdungar och buskage med främst björnbär, hassel, slån, hagtorn och rosor. Vid dungar skall det finnas fullskiktad brynvegetation (främst mot söder) och mellan dungar och buskage ska marken vara öppen och gräsbärande. Särkilt värdefulla är buskage med överståndare av ek, alm, fågelbär eller lind där trädkronorna har kontakt med buskage av björnbär, slån, hassel, vildkaprifol och hagtorn. Avverkat ris får gärna läggas på stengärderna.

Gallrings- och röjningsåtgärder får ej ske under perioden 1 mars till 1 november av hänsyn till områdets population av lövgroda och hasselmus. Gallring och röjning kring småvatten ska ske på ett sådant sätt att träd och buskar ej skuggar någon del av respektive vatten men samtidigt ger skydd från förhärskande vindriktningar i området. Vegetationen kring småvattnen skall utformas på ett sådant sätt att klimatet bidrar till en hög vattentemperaturen, främst under tidig vår.

Vattentillgången i området ska ökas. Åtgärder för att öka vattentillgången ska i första hand ske genom röjning kring och fördjupning av befintliga småvatten i kombination med att dränering genom befintliga rester av diken försvåras.

Angöringsplats med plats för cirka fem personbilar ska anläggas inom reservatet 2002.

I övrigt ska området hävdas genom ett högt betestryck, i första hand med nöt. Stödutfodring skall undvikas. Reservatets population av hasselmus skall dokumenteras under hösten 2001 som underlag för restaureringsarbeten. Vegetationen och fågelfaunan dokumenteras under 2002 och 2003, övriga efterfrågade arter 2004 - 2005.

3.3 Kvalitetsmål

3.3.1 Jordbruksmark, (totalt ca 9,0 ha)

Att genom hävd utveckla och långsiktigt bevara ett buskrikt gammalt odlingslandskap som tidigare var vanligt förekommande i trakten. En gynnsam bevarandestatus ska utvecklas för de arter, främst rödlsitade arter som har sin naturliga hemvist i ett gammalt odlingslandskap dominerat av gammal ängsmark (idag utnyttjad som naturbetesmark) med inslag av småvatten, våtmarker, dungar och buskage av ädellövträd respektive björnbär, hassel, hagtorn, rosor och slån. Reservatet ska innehålla biotoper som utgör en komplett och god livsmiljö för en mängd fridlysta, hotade eller sällsynta djur- och växtarter med särskild tyngdpunkt på långbensgroda, lövgroda, klockgroda och hasselmus.

Yngelbo av hasselmus i reservatet hösten 2001.
Foto: Boris Berglund

Inom ett sammanhängande skyddsområde på ca 6,3 ha (ca 40% av reservatets areal) skall en livskraftig population av hasselmus bibehållas och utvecklas, dvs det skall årligen finnas ca 20 - 40 sommarbon i området.

I övriga delar av reservatet skall det finnas minst tre vatten i vilka vattentillgången ska vara kontinuerlig och av god kvalitet året runt. Träd- och buskskikt skall högst omfatta cirka 10 procent (ca 1,5 ha) av reservatets areal (riktvärde). Buskagen skall finnas i täta grupper med mellanliggande öppen mark. Det skall finnas livskraftiga och reproducerande populationer av lövgroda på ca 100 - 150 djur, klockgroda ca 50 djur och ca 100 långbensgrodor (riktvärden).

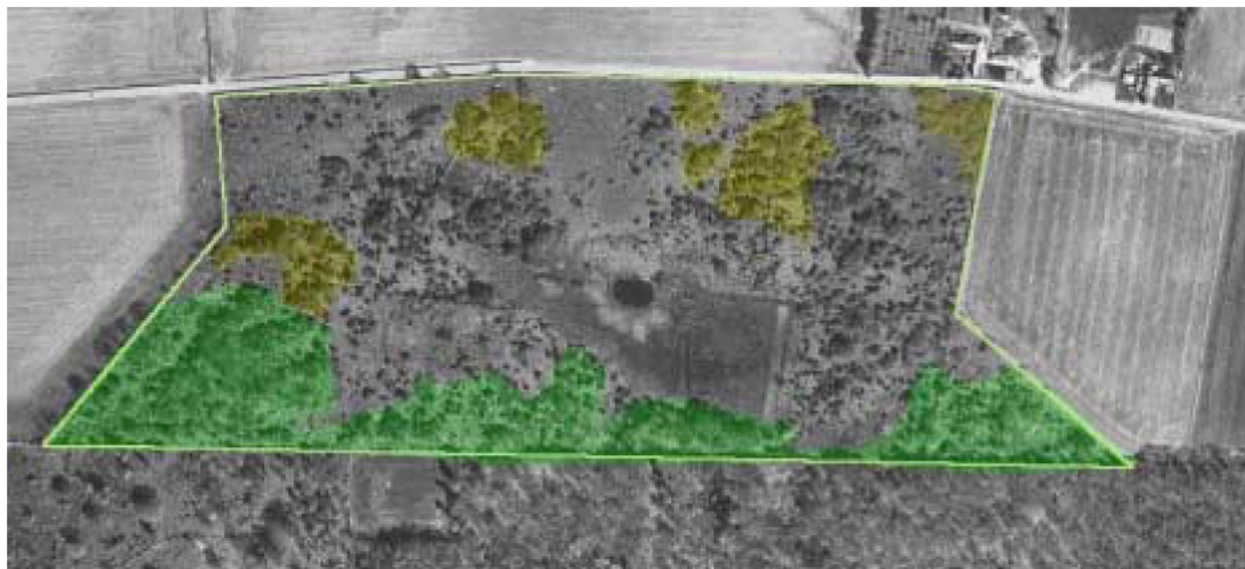
Fältskiktet i den gräsbärande marken skall vara artrikt och opåverkat av gödselmedel och skall innehålla en representativ artsammansättning för vällävd ängs- och naturbetesmark. Dominerande vegetationstyper skall i första hand vara fuktäng av gräs-lågstartyp, rödvenhed, fårsvingeltorräng, fuktäng av tuvtåteltyp samt inslag av stagghed. I floran ska finnas självföryngrande inslag av arter som exempelvis slåttergubbe, majnycklar, göknycklar, brudsporre och jungfru marie nycklar.

Riktlinjer och åtgärder:

Reservatet skall hävdas genom årligt bete, gärna i kombination med slåtter. Betetrycket skall generellt vara så högt att buskskiktet ej kan expandera på någon plats i reservatet.

Ett sammanhängande område på ca 6,3 ha (ca 40% av reservatets areal) skall vara ett skyddsområde för hasselmus där träd- och buskskikt tillåts ha en hög krontäckning (riktvärdet är 75 procent, 4,7 ha av skyddsområdets areal).

2001 fanns träd och buskar på ca 8,4 ha vilket motsvarar ca 60 % av reservatets areal. Skyddsområdet för hasselmus omfattar ca 6,3 ha vilket medför att det återstår ca 2,1 ha där träd- och buskskikt successivt skall minskas till att högst omfatta cirka 10 procent (ca 1,5 ha) av reservatets areal (riktvärde) genom ett högt betetryck i kombination med röjning och gallring. Efter åtgärder skall buskagen finnas i täta grupper med mellanliggande öppen mark. Områdets träd- och buskskikt (med undantag av skyddsområdet för hasselmus) skall successivt minskas med början 2002 tills önskad krontäckning uppnåts. Reservatet skall hållas helt öppet i dess centrala del, främst området kring Brännekorran och norrut till vägen vid reservatsgränsen. Betetrycket skall successivt anpassas i takt med att ytor öppnas upp genom gallring och röjning. När önskad utbredning av buskskiktet uppnåts skall betetrycket årligen vara kontinuerligt högt i syfte att minska behovet av ytterligare gallrings- och röjningsinsatser.

Grönt = Hasselmusens tidigare kända utbredning i reservatet.
Gult = Nya fynd av hasselmus 2001.
Grönt och gult = Utbredning av hasselmus 2001.

Gallring och röjning får **aldrig** ske i mer än två planeringsområden per år. I samband med röjning och gallring ska hänsyn ovillkorligen tas till områdets fauna, främst hasselmus, lövgroda, klockgroda och långbensgroda. Buskage med hasselmusbon får ej röjas bort. Reservatet ska innehålla täta grupper av ädellövdungar och buskage med främst björnbär, hassel, slån, hagtorn och rosor. Vid dungar skall det finnas fullskiktad brynvegetation (främst mot söder) och mellan dungar och buskage ska marken vara öppen och gräsbärande. Avverkat ris får gärna läggas på stengärderna.

Skyddsområdet för hasselmus skall hävdas genom bete. Buskage och bryn skall successivt föryngras genom gallring under 10-årsperioder med början 2002. Dvs försiktiga föryngringsåtgärder sker årligen inom en begränsad del av skyddsområdet. De slutna hasselbestånden öppnas upp "med känsla" så att en grässvål kan utvecklas och de får gärna hävdas genom begränsad lövtäkt. Gångar öppnas upp mellan buskagen så att betesdjuren kan hävda grässvålen mellan dem. Avståndet mellan buskagen får ej vara så stort (högst fem meter) att det utgör en barriär för hasselmusens möjligheter att röra sig inom området.

Gallrings- och röjningsåtgärder får ej ske under perioden 1 mars till 1 november. Dungar och buskage med hasselmusbon får ej röjas intill ett avstånd på minst fem och högst tio meter (riktvärden) från varje bo. Vid dungar skall det finnas fullskiktad brynvegetation som hindras från att expandera genom bete och/eller röjning. Gallring och röjning kring småvatten ska ske på ett sådant sätt att träd och buskar ej skuggar någon del av respektive vatten men samtidigt ger skydd från förhärskande vindriktningar i området vilket bidrar till att öka vattentemperaturen, främst under tidig vår.

Vattentillgången i området ska ökas. Det skall finnas minst tre vatten i vilka vattentillgången är kontinuerlig och av god kvalitet året runt. Åtgärder för att öka vattentillgången ska i första hand ske genom röjning kring och fördjupning av befintliga småvatten i kombination med att dränering genom befintliga rester av diken försvåras. Schaktmassorna skall transporteras bort från fastigheten. Delar av massorna får användas för anläggande av angöringsplats inom reservatet.

I övrigt ska området hävdas genom ett högt betestryck, i första hand med nöt. Stödutfodring skall undvikas och får endast förekomma på av länsstyrelsen anvisad plats.

Slätter får gärna berdrivas med skärande redskap som komplement till betet, företrädesvis runt Brännekorran samt inom öppna ytor söder om "Vångagärdet", dvs på marken som tidigare hörde till den Södra vången,

3.3.2 Övrig mark, (totalt ca 0,2 ha)

Målet är att skapa möjligheter för allmänheten att lätt kunna nå och ta sig fram i reservatet.

Riktlinjer och åtgärder

En mindre angöringsplats med plats för högst fem personbilar anlägges i reservatets nordvästra hörn. Angöringsplatsen skall hållas i gott skick genom regelbundet underhåll och skall innehålla informations-tavla om reservatet och dess värden.

3.4 Jakt

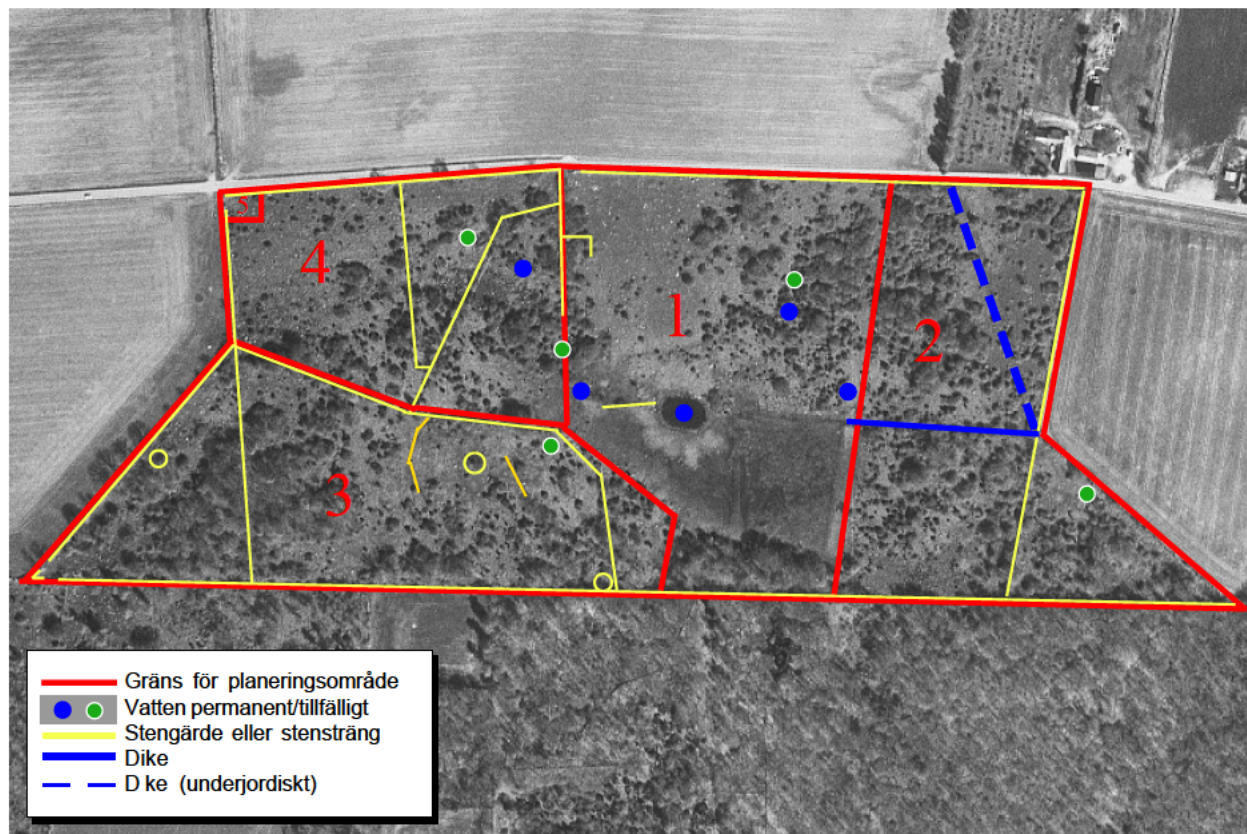
Jakt får bedrivas enligt bestämmelser i jaktlagen. Foderautomater för vilt får ej placeras inom reservatet. I samband med jakt skall hänsyn tagas till det rörliga friluftslivet.

4 MÅL OCH FÖRESKRIFTER FÖR PLANERINGSOMRÅDEN

Hela naturvårdsobjektet (15,3 ha) är indelat i planeringsområden som redovisas och numreras i denna beskrivning och på planeringsområdeskartan (Bilaga D). Planeringsområdena redovisas här markanvändningsvis enligt följande:

- 4.1 Jordbruksmark (ca 15,1 ha): Betesmark (ca 15,1 ha) planeringsområde 1 - 4
- 4.2 Övrig mark (ca 0,2 ha): Angöringsplats (ca 0,2 ha) planeringsområde 5

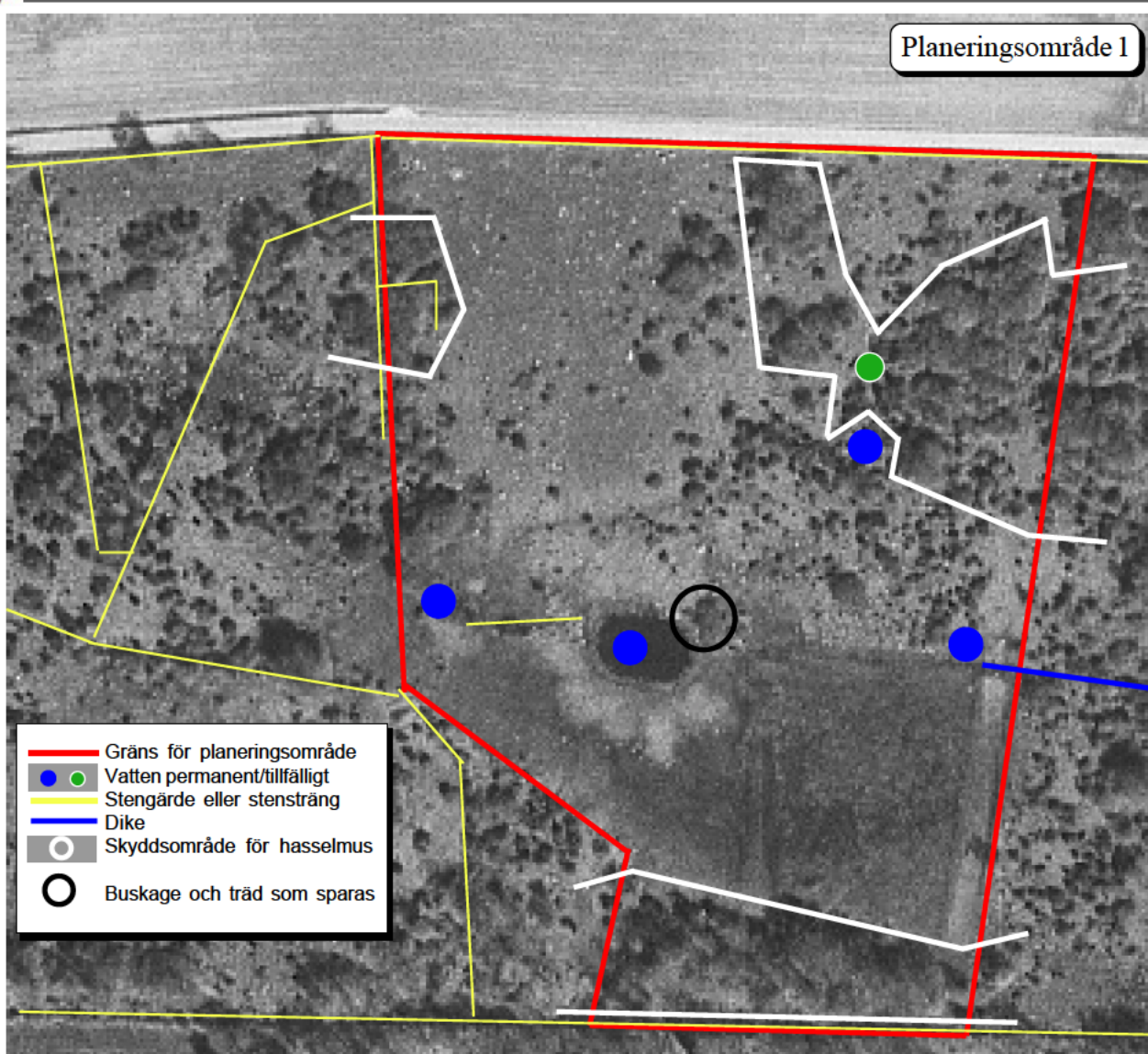
4.1 Hävd av jordbruksmark

Planeringsområde 1, (ca 4,6 ha)

Beskrivning:

Till stor del öppen naturbetesmark med ett större småvatten i den centrala delen (Brännekorran). Utmed planeringsområdets norra och södra gräns löper stengärden. En stängselövergång och grind finns vid områdets gräns mot vägen i den nordvästra delen. Träd- och buskskikt upptar ca 1,8 ha (ca 39%) av planeringsområdets areal.

Kring Brännekorran är marken fuktig med betydande inslag av gräs-lågstarräng och tuvtåtel-fuktäng. Särskilt skyddsvärda arter i florán är bland annat majnycklar, jungfru marie nycklar och sankt pers nycklar som bland annat växer i gräs-lågstarrängens södra del invid gränsen mot torrare mark. I den nordöstra strandkanten finns ett slånbuskage och i den sydligaste delen av fuktängsområdet finns enstaka uppslag av slån och al. Väster om korran finns rester av ett stengärde. I gårdet finns ek, hagtorn och viden.

I områdets södra del finns en dunge dominerad av äldre al med inslag av lind och hassel på torrare partier. I buskskiktet finns främst björnbär och rosor i brynen. Marken är mycket stenig och upp trampad av betesdjuren. Tre telefonstolpar av trä utan ledningar finns invid stengärdet i söder.

Den nordvästra delen av området är i stort sett fri från träd och buskar med undantag av något enstaka buskage av rosor, en och björnbär. Utmed stengärdet mot planeringsområde 4 finns dungar och buskage med fågelbär, hassel och slån. Fältskiktet domineras av rödvenhed som är påverkad av näringsämnen och inslaget av tistlar är stort.

I den nordöstra delen finns ett väl utvecklat buskskikt dominerat av björnbär, rosor, slån och hagtorn. I en del av buskagen finns träd, huvudsakligen ek men även med inslag av fågelbär och rönn. Buskagen är bitvis mycket täta med en väl utvecklad brynvegetation. Fältskiktet domineras av rödvenhed.

Hasselmus noterades 2001 inom områden som inramats med vita linjer på flygbilden ovan. Området utgör skyddsområde för hasselmus och upptar en areal av 1,12 ha (ca 24%) av planeringsområdets areal.

Fyra permanenta småvatten är belägna inom området, de flesta av dem är anlagda. Brännekorran i områdets centrala del har beteckningen (HA91-100) och är en reproduktionslokal för löv- och långbens-

och klockgroda. Strandpadda har också utnyttjat vattnet för reproduktion men arten har inte rapporterats från området sedan 1998. De tre övriga vattnen har skapats under 1980-talet och fungerar vissa år som spellokal för långbensgroda och lövgroda. Längst i norr finns ytterligare ett vatten som numera är helt igenväxt.

Rödlistade groddjur har eftersökts i området sedan lång tid tillbaka. I Brännekorran spelade ca 100 lövgrodor under 2000. Vidare brukar några enstaka klockgrodor och flera långbensgrodor spela årligen.

Kvalitetsmål:

Välhävdat betes- eller slåttermark med optimala reproduktionsbiotoper för främst löv-, långbens- och klockgroda. I planeringsområdet skall det finnas minst tre småvatten som håller vatten året runt och som är av sådan kvalitet att de kan fungera som reproduktionslokaler för löv-, långbens- och klockgroda. Målet är en reproducerande population av lövgroda på minst 100 - 150 individer samt reproducerande populationer av hasselmus (ca 20 - 40 sommarbon), långbensgroda (ca 100 djur) och klockgroda (något tiotal djur).

Skötsel mål och åtgärder:

Mål:

Skyddsområdet för hasselmus ska innehålla optimala biotoper för arten och ska fungera som optimala sommaruppehålls och övervintringsplatser för groddjur, dvs det skall finnas ett väl utvecklat buskskikt i täta grupper med väl utvecklade bryn (främst mot söder). Träd- och buskskikt ska utgöras av främst ek och fågelbär respektive björnbär, slån, hagtorn, rosor och hassel och ska finnas i täta grupper med en lägsta täckningsgrad på ca 20% (ca 0,9 ha) (riktvärde) av planeringsområdets areal.

Marken utanför skyddsområdet för hasselmus skall vara öppen med enstaka inslag av träd och buskar som täcker högst 5% (ca 0,2 ha) (riktvärde) av planeringsområdets areal.

Småvattnen skall vara vattenhållande året runt och skall hållas fria från skuggande träd och buskar. Vatten skall vara av sådan kvalitet att de kan fungera som reproduktionslokaler för lövgroda, långbensgroda och klockgroda. Mellan dungar, buskage och småvatten skall finnas en väl utvecklad grässvål. Fuktängarna i planeringsområdets södra halva skall hållas fria från träd och buskar. Aldungen längst i söder skall utvecklas fritt. Inom skyddsområdet för hasselmus skall det finnas optimala biotoper för arten.

Åtgärder:

Årligt bete. Inom skyddsområdet för hasselmus öppnas gångar upp i den nordöstra delen av planeringsområdet så att betesdjuren kan hävda marken mellan dungarna. Yngre slånbuskage mellan dungarna avlägsnas. Allt under 2002. Därefter genomförs föryngring av brynen vid behov. Avtåndet mellan buskagen får ej överstiga fem meter.

Träd- och buskskikt utanför skyddsområdet för hasselmus gallras till önskad krontäckning 2002. Vid röjning skall äldre, täta buskage med fullskiktade bryn sparas medan gångar röjes upp mellan buskagen så att betesdjuren kan ta sig in och hävda grässvålen. Träd- och buskskikt runt småvattnen röjes intill ett avstånd på minst fem meter. Skyddande buskskikt sparas företrädesvis på den norra sidan av vattnen. Tre befintliga småvatten fördjupas genom grävning under 2002. Anläggning som reglerar utlopp av vatten till diket får anläggas om behov uppstår. Utsättning av klockgroda i enlighet med fastställt åtgärdsprogram för klockgroda.

Vattnen skall hållas fria från skuggande träd och buskar genom återkommande röjningar vart tredje år eller vid behov. Röjningsåtgärder får ej ske under perioden från 1 mars till 1 november. Vattnen fördjupas om den vattenhållande förmågan minskar så mycket att de torkar ut under någon del av året. Fördjupning får ej ske under perioden 1 mars till 1 november.

Områdets population av hasselmus kontrolleras årligen med avseende på antal bon. Populationen av löv- långbens- och klockgroda kontrolleras årligen med avseende på antal spelande hanar och reproduktionsresultat.

Sammanfattning planeringsområde 1

Planeringsområdets areal: ca 4,6 ha

Areal träd- och buskskikt inom planeringsområdet: ca 1,8 ha (ca 39% av planeringsområdets areal)

Areal skyddsområde för hasselmus: ca 1,1 ha (ca 24% av planeringsområdets areal)

Areal träd- och buskskikt inom skyddsområde för hasselmus: lägst ca 0,9 ha (ca 20% av planeringsområdets areal)

Önskad areal träd- och buskskikt utanför skyddsområde för hasselmus: ca 0,2 ha (ca 5% av planeringsområdets areal)

Planeringsområde 2, (ca 3,9 ha)**Beskrivning:**

Naturbetesmark med mycket kraftigt utvecklat buskskikt. I trädskiktet finns en del ek, fågelbär, lind, avenbok, rönn, al, ask och björk. Enstaka träd är vidkroniga och av hög ålder. I buskskiktet dominerar slån, björnbär och en med inslag av bland annat hagtorn och hassel. I den sydöstra är hassel beståndsbildande. Träd- och buskskikt upptar tillsammans ca 2,5 ha (ca 64,1%) av planeringsområdets areal. En stor del av området är fuktigt och påverkat av dränering från intilliggande åkermark norr om reservatet. Den norra och nordöstra delen av planeringsområdet är näringspåverkat med inslag av bland annat tuvtåtel-fuktängar med trivial vegetation i fältskiktet. Mellan buskagen i områdets södra del finns fuktängar som är mindre påverkade av näringsämnen med inslag av bland annat arter som brudsporre, humleblomster, majnycklar, sankt pers nycklar och jungfru marie nycklar i fältskiktet. Genom områdets centrala del går ett dike i väst-östlig riktning. Längs med delområdets norra och södra gräns samt delvis utmed dess östra gräns löper ett stengärde. Det östra stengärdet fortsätter in i planeringsområdet genom hasselskogen och förenar sig med det södra stengärdet. Utmed den södra gränsen står tre äldre telefonstolpar av trä utan ledningar.

Hasselmus noterades 2001 inom områden som inramats med vita linjer på flygbilden på nästa sida. Området utgör skyddsområde för hasselmus och upptar en areal av 1,7 ha (ca 43%) av planeringsområdets areal.

Kvalitetsmål:

Välhävdad, huvudsakligen öppen betesmark med inslag av träd och buskage med fullskiktad brynvegetation samt fuktängar med stort inslag av bland annat orkideer.

Skyddsområdet för hasselmus skall utgöras av buskrik, betesmark med optimala biotoper för hasselmus samt sommarbiotoper för främst lövgroda. Målet är en population av lövgroda på minst 50 individer som utnyttjar delområdet som sommarupphållsplats samt en reproducerande population av hasselmus inom delområdet. I området skall det finnas minst ett småvatten som är vattenhållande året runt och som är av sådan kvalitet att det kan fungera som reproduktionslokal för i första hand långbens- och lövgroda.

Skötselmål och åtgärder:

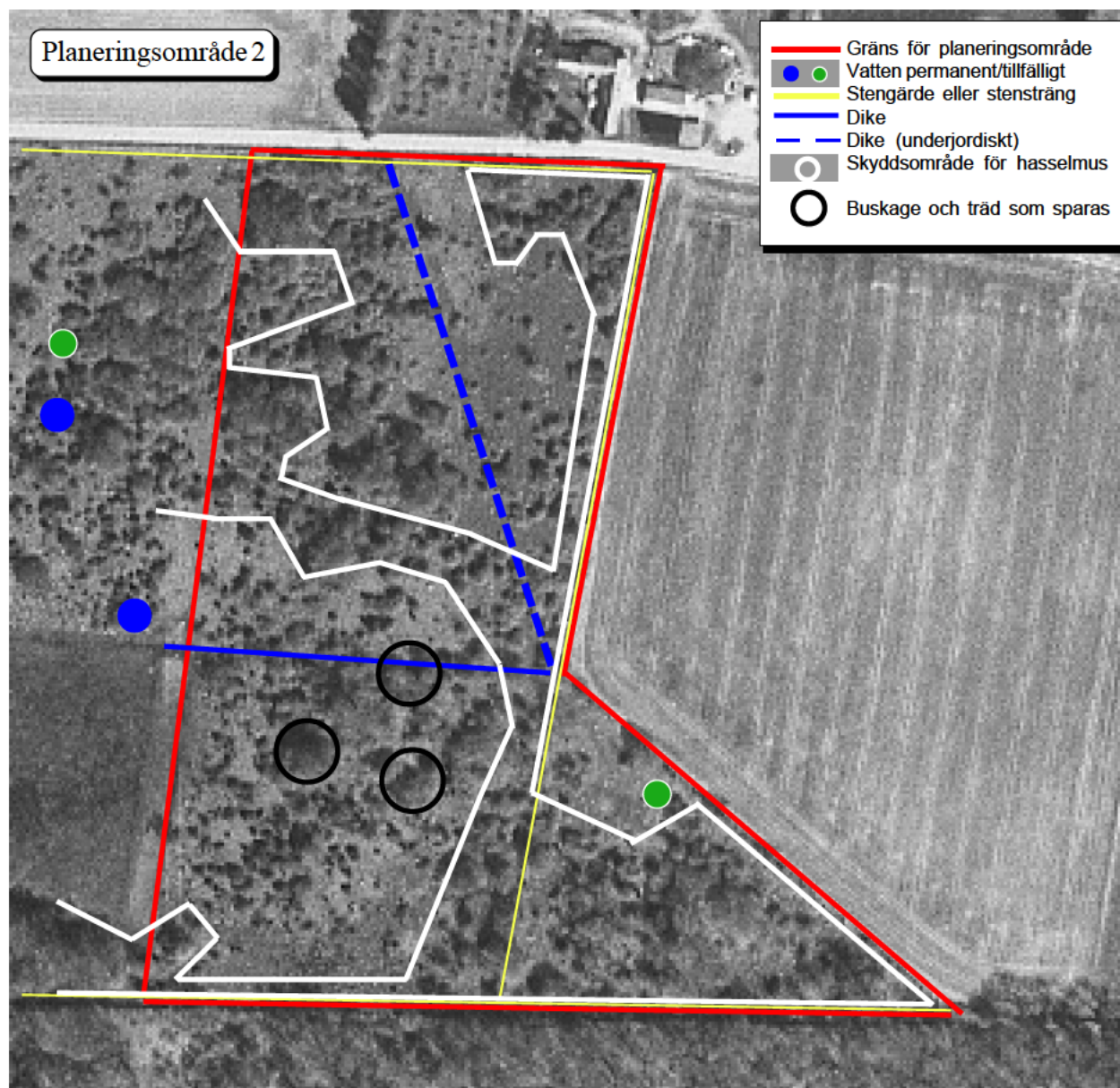
Mål:

Skyddsområdet för hasselmus ska innehålla optimala biotoper för arten och ska fungera som optimala sommaruppehålls och övervintringsplatser för groddjur, dvs det skall finnas ett väl utvecklat buskskikt med inslag av träd- och buskskikt av främst ek, bok, fågelbär och lind respektive björnbär, slån, hagtorn, rosor och hassel i tätta grupper med väl utvecklade bryn (främst mot söder) som tar upp lägst ca 1,3 ha (ca 33%) av planeringsområdets areal. Mellan dungarna skall det finnas en väl utvecklad grässvål. I den sydöstra delen skall det finnas rikligt med hassel.

Utanför skyddsområdet ska träd- och buskskikt ha en täckningsgrad på ca 10% (ca 0,4 ha). Fuktängarna i områdets östra och södra del skall vara fria från träd- och buskskikt så att den artrika fuktängsfloran med stort inslag av bland annat orkidéer kan utvecklas.

Åtgärder:

Området hävdas genom årligt bete. I skyddsområdet för hasselmus gallras träd- och buskskikt till önskad krontäckning under 2003. Särskild vikt skall läggas vid att avlägsna slånbuskage med en höjd av upp till en halv meter. Vidröjning skall äldre, tätta buskage med fullskiktade bryn (främst mot söder)

sparas. Gångar röjes upp mellan buskagen så att betesdjuren kan ta sig in och hävda grässvålen mellan dessa. Avståndet mellan buskagen får ej vara så stort att det utgör en barriär för hasselmusens möjligheter att röra sig inom området, dvs högst fem meter. Buskage och bryn skall successivt föryngras genom gallring under 10-årsperioder med början 2003. Dvs försiktiga föryngringsåtgärder sker årligen inom en begränsad del av skyddsområdet. Det slutna hasselbeståndet öppnas upp "med känsla" så att en grässvål kan utvecklas och får gärna hävdas genom begränsad lövtäkt.

Utanför skyddsområdet gallras träd och buskskikt under 2003 tills att det upptar ca 10% (0,4 ha). Fuktängarna befrias från buskskikt. Vid röjning skall äldre, täta buskage med fullskiktade bryn sparas medan gångar röjes upp mellan buskagen så att betesdjuren kan ta sig in och hävda grässvålen. Större, vidkroniga träd röjes fria från omgivande buskvegetation. Träd- och buskskikt runt småvattnen röjes intill ett avstånd på minst fem meter. Skyddande buskskikt sparas företrädesvis på den norra sidan av vattnen.

Befintliga småvatten får fördjupas genom grävning under 2003. Nytt småvatten får anläggas i fuktängen i områdets nordöstra del om behov uppstår.

Regleringsanordning av vattenflöde anlägges i diket vid gränsen mot planeringsområde 1 under 2002. Utsättning av klockgroda om så bedöms lämpligt i enlighet med av Naturvårdsverket fastställt åtgärdsprogram.

Småvatten skall hållas fria från skuggande träd och buskar genom återkommande röjningar vart tredje år eller vid behov. Röjningsåtgärder får ej ske under perioden från 1 mars till 1 november. Vattnen fördjupas om den vattenhållande förmågan minskar så mycket att de torkar ut under någon del av året. Fördjupning får ej ske under perioden 1 mars till 1 november.

Områdets population av hasselmus dokumenteras 2001/2002 varvid befintliga bon markeras på karta som underlag för restaureringsarbeten. Därefter inventeras arten varannat år. Områdets populationer av löv-, långbens- och klockgroda kontrolleras årligen med avseende på antal spelande hanar, romklumpar (långbensgroda) och reproduktionsresultat.

Efter restaureringsåtgärderna motverkas igenväxning genom ett tillräckligt högt betestryck.

Sammanfattning planeringsområde 2

Planeringsområdets areal: ca 3,9 ha

Areal träd- och buskskikt inom planeringsområdet: ca 2,5 ha (ca 64,1% av planeringsområdets areal)

Areal skyddsområde för hasselmus: ca 1,7 ha (ca 43% av planeringsområdets areal)

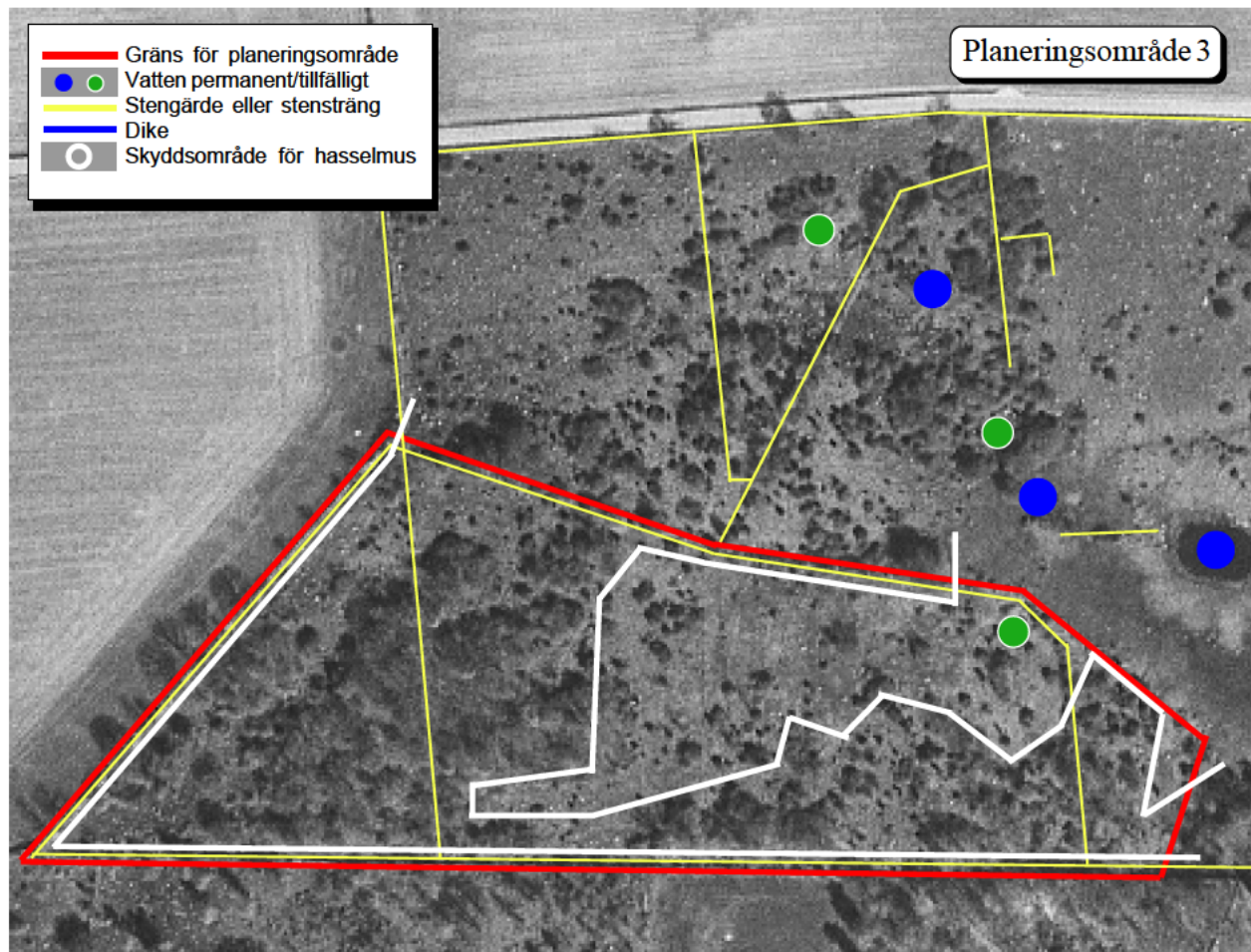
Areal träd- och buskskikt inom skyddsområde för hasselmus: lägst ca 1,3 ha (ca 33% av planeringsområdets areal)

Önskad areal träd- och buskskikt utanför skyddsområde för hasselmus: ca 0,4 ha (ca 10% av planeringsområdets areal)

Planeringsområde 3, (ca 4,0 ha)

Beskrivning:

Naturbetesmark med mycket kraftigt utvecklat buskskikt. I trädskiktet finns en del ek, fågelbär, lind, avenbok, rönn, al, ask och björk. Enstaka träd är vidkroniga och av hög ålder. I buskskiktet dominerar slån, björnbär och en med inslag av bland annat hagtorn och hassel. Träd- och buskskikt upptar tillsammans ca 2,7 ha (ca 67,5%) av planeringsområdets areal. Fältskiktet domineras av rödvenhed som är relativt opåverkad av näringsämnen. I floran finns bland annat jungfru marie nycklar och grönvit nattviol strax söder om småvattnet mellan en stensträng och ett stengärde i delområdets östra del. I den

sydöstra delen finns betydande uppslag av slån. I den sydvästra är hassel beståndsbildande i en dunge som i stort sett saknar fältskikt. I den nordöstra delen av området finns ett litet vatten som torkar ut under sommarhalvåret

Längs med delområdets västra och södra gräns löper ett stengärde. Den centrala delen av området omgärdas av stengärden. Här finns också enstaka odlingsrösen och stensträngar av äldre datum. Utmed den södra gränsen står fem äldre telefonstolpar av trä utan ledningar.

Hasselmus noterades 2001 inom områden som inramats med vita linjer på flygbilden på nästa sida. Området utgör skyddsområde för hasselmus och upptar en areal av 2,7 ha (ca 67,5%) av planeringsområdets areal.

Två stängselgenomgångar (gridar) finns mot omgivande marker i delområdets sydvästra hörn.

Kvalitetsmål:

Välhävdat, buskrik betesmark med optimala biotoper för hasselmus samt sommarbiotoper för främst lövgroda. Målet är en population av lövgroda på minst 50 individer som utnyttjar delområdet som sommarupphållsplats samt en reproducerande population av hasslemus inom delområdet.

Skötsel mål och åtgärder:

Mål:

Skyddsområdet för hasselmus skall hysa en livskraftig population innehålla optimala biotoper för arten samt goda sommaruppehållsplatser för lövgroda. Träd- och buskskikt av främst ek, bok, fågelbär och lind respektive björnbär, slån, hagtorn, rosor och hassel ska finnas i täta grupper med väl utvecklade bryn (främst mot söder) och ska uppta lägst ca 2,1 ha (ca 52,5 %) (riktvärde) av planeringsområdets areal. Mellan dungarna skall det finnas en väl utvecklad grässvål. I den sydvästra delen skall det finnas rikligt med hassel.

Utanför skyddsområdet för hasselmus ska träd- och buskskiktet uppta ca 10% (ca 0,4 ha) av planeringsområdets areal.

Åtgärder:

Området hävdas genom årligt bete. Träd- och buskskikt gallras till önskad krontäckning under 2004, se flygbild. Särskild vikt skall läggas vid att avlägsna slånbuskage med en höjd av upp till en halv meter. Vid röjning skall äldre, täta buskage med fullskiktade bryn (främst mot söder) sparas. Gångar röjes upp mellan buskagen så att betesdjuren kan ta sig in och hävda grässvälen mellan dessa. Avståndet mellan buskagen får ej vara så stort att det utgör en barriär för hasselmusens möjligheter att röra sig inom området, dvs högst fem meter. Buskage och bryn skall successivt föryngras genom gallring under 10-årsperioder med början 2003. Dvs försiktiga föryngringsåtgärder sker årligen inom en begränsad del av skyddsområdet. Det slutna hasselbeståndet öppnas upp "med känsla" så att en grässvål kan utvecklas och får gärna hävdas genom begränsad lövtäkt.

Marken utanför skyddsområdet för hasselmus skall vara öppen med enstaka inslag av träd och buskar.

Röjningsåtgärder får ej ske under perioden från 1 mars till 1 november. Områdets population av hasselmus dokumenteras 2001/2002 varvid befintliga bon markeras på karta som underlag för restaureringsarbeten. Därefter inventeras arten varannat år. Områdets populationer av lövgroda kontrolleras årligen med avseende på antal vuxna och juvenila djur i buskagen under sensommaren.

Sammanfattning planeringsområde 3

Planeringsområdets areal: ca 4,0 ha

Areal träd- och buskskikt inom planeringsområdet: ca 2,7 ha (ca 67,5% av planeringsområdets areal)

Areal skyddsområde för hasselmus: ca 2,7 ha (ca 67,5% av planeringsområdets areal)

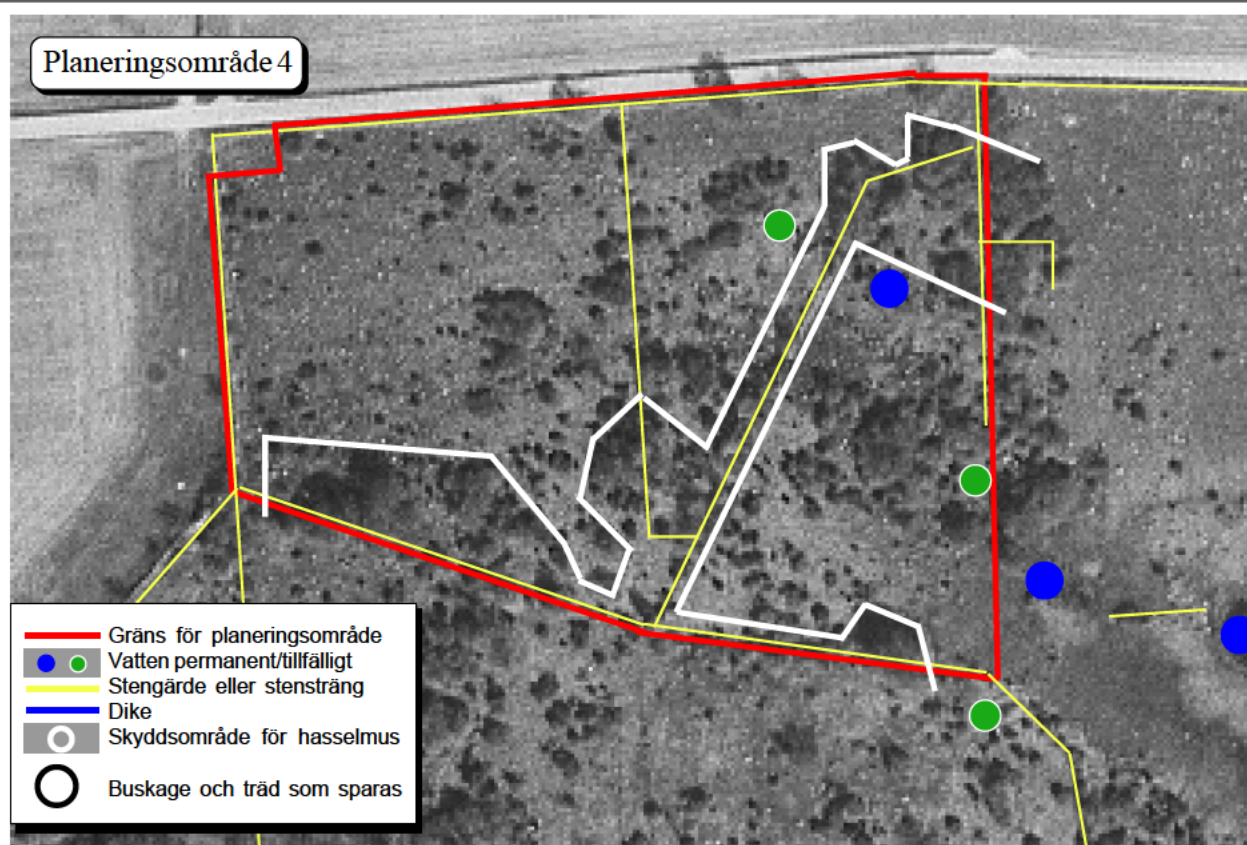
Areal träd- och buskskikt inom skyddsområde för hasselmus: lägst ca 2,1 ha (ca 52,5% av planeringsområdets areal)

Önskad areal träd- och buskskikt utanför skyddsområde för hasselmus: ca 0,4 ha (ca 10% av planeringsområdets areal)

Planeringsområde 4, (ca 2,6 ha)

Beskrivning:

Naturbetesmark med kraftigt utvecklat buskskikt, främst i områdets östra del. I trädskiktet finns en del ek, fågelbär, lind, avenbok, rönn, al, ask och björk. I buskskiktet dominerar slån, björnbär och en med inslag av bland annat hagtorn och hassel. Träd- och buskskikt upptar tillsammans ca 1,4 ha (ca 50,0%) av planeringsområdets areal. Fältskiktet domineras av rödvenhed som är relativt opåverkad av näringsämnen. I fältskiktet finns bland annat majnycklar, jungfru marie nycklar och sankt pers nycklar i fuktängarna i delområdet östra del. På torrare mark i den centrala delen av området finns partier med bland annat slättergubbe. I områdets östra del finns fuktiga partier och tre småvatten av vilka ett håller vatten större delen av året. Vattnen lockar årligen till sig groddjur men resultatet av leken spolieras ofta då vattne torkar ut.

Hasselmus noterades 2001 inom områden som inramats med vita linjer på flygbilden på nästa sida. Området utgör skyddsområde för hasselmus och upptar en areal av 0,74 ha (ca 28,5%) av planeringsområdets areal.

Delområdet omges av stengärden med undantag av en liten del i sydost. Ett par stengärden finns även i delområdets centrala del.

En stängselgenomgång och en grind finns mot omgivande marker i delområdets nordvästra hörn.

Kvalitetsmål:

Välhävdat, buskrik betesmark med optimala biotoper för främst lövgroda. Målet är en population av lövgroda på minst 50 individer som utnyttjar delområdet som sommarupphållsplats.

Skötselmål och åtgärder:

Mål:

Skyddsområdet för hasselmus skall hysa en livskraftig population innehålla optimala biotoper för arten samt goda sommarupphållsplatser för lövgroda. Träd- och buskskikt av främst ek, bok, fågelbär och lind respektive björnbär, slån, hagtorn, rosor och hassel ska finnas i täta grupper med väl utvecklade bryn (främst mot söder) och ska uppta lägst ca 0,5 ha (ca 19 %) (riktvärde) av planeringsområdets areal. Mellan dungarna skall det finnas en väl utvecklad grässvål.

Utanför skyddsområdet för hasselmus ska träd- och buskskikt uppta ca 10% (ca 0,3 ha) av delområdets areal.

I delområdet skall det finnas minst ett permanent småvatten som håller vatten året runt.

Åtgärder:

Området hävdas genom årligt bete. Träd- och buskskikt gallras till önskad krontäckning under 2005. Särskild vikt skall läggas vid att avlägsna slånbuskage med en höjd av upp till en halv meter. Vid röjning skall äldre, täta buskage med fullskiktade bryn (främst mot söder) sparas. Vid röjning skall äldre, täta buskage med fullskiktade bryn (främst mot söder) sparas. Gångar röjes upp mellan buskagen så att betesdjuren kan ta sig in och hävda grässvålen mellan dessa. Avståndet mellan buskagen får ej vara så stort (högst fem meter) att det utgör en barriär för hasselmusens möjligheter att röra sig inom området. Buskage och bryn skall successivt föryngras genom gallring under 10-årsperioder med början 2003. Dvs försiktiga föryngringsåtgärder sker årligen inom en begränsad del av skyddsområdet. Marken utanför skyddsområdet för hasselmus skall vara öppen med enstaka inslag av träd och buskar. Det permanenta småvattnet fördjupas under 2002.

Grävnings och röjningsåtgärder får ej ske under perioden från 1 mars till 1 november.

Områdets population av hasselmus dokumenteras 2001/2002 varvid befintliga bon markeras på karta som underlag för restaureringsarbeten. Därefter inventeras arten varannat år. Områdets populationer av lövgroda kontrolleras årligen med avseende på antal spelande djur samt vuxna och juvenila djur i buskagen under sensommaren. Antalet romklumpar av långbensgroda dokumenteras årligen.

Sammanfattning planeringsområde 4

Planeringsområdets areal: ca 2,6 ha

Areal träd- och buskskikt inom planeringsområdet: ca 1,4 ha (ca 54% av planeringsområdets areal)

Areal skyddsområde för hasselmus: ca 0,74 ha (ca 28,4% av planeringsområdets areal)

Areal träd- och buskskikt inom skyddsområde för hasselmus: lägst ca 0,5 ha (ca 19% av planeringsområdets areal)

Önskad areal träd- och buskskikt utanför skyddsområde för hasselmus: ca 0,3 ha (ca 10% av planeringsområdets areal)

4.2 Hävd av övrig mark**Planeringsområde 5, angöringsplats (ca 0,2 ha)****Beskrivning:**

Öppen näringspåverkad rödvenhed med inslag av bland annat tistlar. Ett stengärde löper utmed områdets norra och västra gräns. En grind och stängselövergång finns mot vägen i norr.

Skötsel mål och åtgärder:**Mål:**

Angöringsplats med plats för cirka fem personbilar.

Åtgärder:

Angöringsplats med plats för cirka fem personbilar anlägges under 2002. På angöringsplatsen skall det finnas en skylt som informerar om naturreservatet och dess värden samt om de bestämmelser för allmänheten som gäller inom reservatet.

5 SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV PLANERADE SKÖTSELÅTGÄRDER

<i>Åtgärd</i>	<i>När</i>	<i>Planområde</i>	<i>Vem</i>	<i>Prioritet</i>	<i>Finansiering</i>
Slätter/bete	årligen	1, 2, 3 och 4	Arrendator	1	Vårdanslag
Grävning/fördjupning av vatten	2002	1, 2 och 4	Länsstyrelsen	2	Naturvårdsverket
Underhåll av vatten (fördjupning, röjning m m) Vid behov		1, 2 och 4	Länsstyrelsen	2	Vårdanslag
Utsättning av rödlistade groddjur 2001 - 2008		1, 2 och 4	Naturvårdsverket	2	Åtgärdsprogram
Restaureringsröjning 2002		1	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Restaureringsröjning 2003		2	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Restaureringsröjning 2004		3	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Restaureringsröjning 2005		4	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Underhållsröjning	Vid behov	alla	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Gränsutmärkning och skyltning Engångs (därefter årligt underhåll)		alla	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Anläggning av angöringsplats	2002	5	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Uppsättning stängsel, grind och övergångar Engångs		alla	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Underhåll av stängsel	Årligen	alla	Arrendator	1	
Underhåll av angöringsplats, stängselövergångar och grind Årligen		1	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Dokumentation av områdets flora 2003		Alla	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Uppföljning av områdets fauna 2002-2005		Alla	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Uppföljning av områdets flora och delar av faunan Vart tredje år efter 2005		Alla	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Uppföljning av skötselmål Årligen		Alla	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Uppföljning kvalitetsmål Vart femte år		Alla	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag

6 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

6.1 Övergripande mål

Groddjursfaunan är känslig störningar. Naturreservatet skall vara tillgängligt för allmänheten utan anläggningar för friluftslivet.

6.2 Riktlinjer och åtgärder

6.2.1 Tillgänglighet

Området är tillgängligt via angöringsplats vid vägen utmed reservatets norra del. Angöringsplats som rymmer ca 5 personbilar skall anläggas i reservatets nordvästra del.

Angöringsområdet hålles öppet genom återkommande röjning eller slåtter. Uppsättning av stängselövergång, grind och reservatinformationsskylt under 2002. Stängselövergång, grind och skylt kontrolleras årligen och underhålles vid behov.

6.2.2 Anordningar för friluftslivet

Behov av markerade stigar, sanitära anordningar och soptunnor föreligger ej.

6.2.3 Information

En enkel informationsskylt sättes upp vid angöringsplatsen hösten 2001. Skylten underhålles vid behov.

6.2.4 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsutmärkning skall utföras enligt svensk standard (SIS 03 15 22) 2002. Därefter kontrolleras utmärkningen årligen och kompletteras vid behov.

7 UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ÖVERVAKNING AV NATURVÄRDEN

Övervakning av naturvärden

Riktlinjer och åtgärder

Områdets flora dokumenteras under 2003. Länsstyrelsen svarar för att delar av faunans utveckling kontrolleras årligen fram till år 2005, därefter vart tredje år. Särskild vikt skall läggas vid övervakning av långensgroda, lövgroda, klockgroda, sandödla, stor och liten vattensalamander och hasselmus. Övervakning av groddjur skall ske enligt samma metodik som används i samband med länsstyrelsens inventering av lövgroda (dvs främst genom uppskattning av antalet spelande hanar). I övrigt svarar länsstyrelsen för val av inventeringsmetodik.

Uppföljning och utvärdering av skötsel av reservatet

Riktlinjer och åtgärder

Uppföljning ska ske enligt följande:

1. Årlig uppföljning av skötselmål
2. Uppföljning av kvalitetsmål vart femte år.

Denna dokumentation skall utgöra underlag vid revideringar av skötselplanen.

Uppföljning av skötselmål

Skötselmål följs upp årligen. I slåttermarkerna skall slåtter följas upp regelbundet och ge resultatet godkänt eller icke godkänt. I träd- och buskskikt skall röjning och plantering följas upp som utfört (=godkänt) respektive icke utfört (=underkänt). Förvaltaren svarar för uppföljning av skötselmål.

Uppföljning av kvalitetsmål

Kvalitetsmålen skall följas upp vart femte år i enlighet med anvisningar från förvaltaren

8 REVIDERING AV SKÖTSELPLANEN

Skötselplanen gäller tills vidare vad gäller i planen angivna mål och riktlinjer för hävden. De åtgärder som anges i planen inom ramen för givna riktlinjer skall ses över om uppföljning av kvalitetsmålen visar att en översyn är nödvändig eller i övrigt när det är påkallat.

9 FINANSIERING AV FÖRVALTNINGEN

9.1 Ekonomisk utredning

Förvaltaren gör en ekonomisk utredning avseende kostnader och intäkter för förvaltningen.

9.2 Finansiering av förvaltningen

Förvaltaren ansvarar för (ev bekostar):

- åtgärder i enlighet med fastställd skötselplan

Naturvårdsverket ansvarar för (ev bekostar):

- åtgärder i enlighet med fastställda åtgärdsprogram för utrotningshotade arter

Arrendatorn ansvarar för (ev bekostar):

- betesdrift

- underhåll av stängsel